

Een heilzame boodschap

Cabaretier Freek de Jonge gaf zijn vrouw Hella een paar jaar geleden een bijzonder verjaardagscadeau: ze mocht een bioscoopfilm maken over haar leven, waarin zij kon laten zien hoe ze traumatische ervaringen heeft omgezet in geluk en vrijheid. De film is er nu, en kreeg als titel mee *Het Atelier - Portret van Hella de Jonge*. Freek en Hella de Jonge reizen met de film mee het land door, om na afloop erover in gesprek te gaan met het publiek. Op 25 mei aanstaande zijn ze te gast in de Maartenskerk in Doorn.

“Als je iets doet met een knal in je leven, kun je groeien”, zegt Freek de Jonge (1944) na afloop van een van de voorstellingen van deze film. Trauma's zijn te helen, dat is de boodschap. Hella de Jonge heeft recht van spreken. Als er iemand een rij trauma's te verwerken heeft gehad, dan is zij het wel.

Hella de Jonge groeide op als dochter van scenarioschrijver Eli Asser en Eva Croiset, telg uit een theaterfamilie. Een groot deel van haar joodse familie is omgekomen tijdens de Holocaust. Haar ouders ontsprongen de dans door onder te duiken. Zwaar beschadigd kwamen zij uit de oorlog. Hun ouderlijke huizen waren leeggehaald, er woonden andere mensen. Ze hadden niets meer.

Het verdriet was te groot om hun kinderen goed op te voeden. Hella: “Ik ken geen enkel gelukkig moment uit mijn jeugd”. Ze bezoekt de Rietveld Academie maar daar loopt het ook niet lekker, zij voelt zich constant minder goed dan de anderen.

In 1969 ontmoet ze haar grote liefde, Freek de Jonge. Ze verliezen hun zoontje Jork van een paar maanden oud. Hella's moeder had altijd zoiets van: kom niet aan mijn verdriet. Freek waarschuwde Hella niet hetzelfde te doen. Hij zei dat ze de dood van Jork niet mocht gaan gebruiken, zoals haar ouders altijd hebben gedaan...

Hella wordt tijdens de eerste coronagolf in 2020 doodziek. Ook de rest van de wereld staat stil. Dat blijkt hét moment om weer te gaan schilderen. De kiem daarvoor is jaren eerder al gelegd, als ze bij het opruimen van haar vaders huis een doos met fotonegatieven van overleden familieleden vindt.

Hella begint in de coronatijd haar verloren familieleden te schilderen. Ze wekt hen als het ware tot leven. Langzamerhand krijgt ze het gevoel dat ze zo ook haar eigen leven terugkrijgt, ja zelfs haar jeugd. Samen met Freek ontdekt ze op de Joodse begraafplaats graven van familieleden die ze niet kent. Er gaat een wereld voor haar open. “Het schilderen schenkt mij louter vreugde. De pop die steeds weer terugkomt in mijn werk betekent: ‘spelen’. Ik voel me eindelijk vrij. Ik ben een dankbaar mens, ik wil geen gevangene van mijn verleden worden en daarom dit graag met anderen delen. Freek en ik zijn benieuwd wat de film bij u losmaakt”

